

**Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 23 hallituksen esityksestä laiksi
lastentarhanopettajaopistoista annetun lain kumoamisesta**

Eduskunta on 4 päivänä lokakuuta 1994 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 196.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina ylijohtaja Markku Linna, neuvotteleva virkamies Veikko Wilenius ja hallitusneuvos Matti Rajakylä opetusministeriöstä, vanhempi hallitussihteeri Pirjo Staffans ja nuorempi hallitussihteeri Kirsi Äijälä valtiovarainministeriöstä, rehtori Risto Ihmuotila ja suunnittelija Marjo Ranta Helsingin yliopistosta, vararehtori Hannes Sihvo Joensuun yliopistosta, hallintojohtaja Juho Hukkinen, linjanjohtaja Leila Tuominiemi ja tiedekuntasihteeri Sakari Liimatainen Jyväskylän yliopistosta, rehtori Lauri Lajunen Oulun yliopistosta, toimistopäällikkö Kaarina Tokoi Tampereen yliopistosta, apulaisprofessori Aino Pohjanoksa Turun yliopistosta, vararehtori Håkan Andersson Åbo Akademiasta, rehtori Airi Pyykkö Helsingin lastentarhanopettajaopistosta, vs. rehtori Anna-Maija Erämaa-Lätti Jyväskylän lastentarhanopettajaopistosta, vs. rehtori Elise Lujala Oulun lastentarhanopettajaopistosta, rehtori Marja-Terttu Jäminki Tampereen lastentarhanopettajaopistosta, metodiikan opettaja Satu Hanhikoski Barnträdgårdsläroinstitutet i Jakobstad -nimisestä opistosta, apulaisosastopäällikkö Markku Poutala ja koulutuspoliittinen sihteeri Seija Mutikainen Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:stä, puheenjohtaja Vesa Kulmala Yliopistonlehtorien liitosta, hallituksen jäsen Selina Pirilä Lastentarhanopettajien kouluttajat ry:stä sekä pääsihteeri Marita Mäkelä ja hallituksen jäsenet Miika Lehtonen ja Tiina Koponen Suomen Lastentarhanopettajiksi Opiskelevien Liitosta.

Hallituksen esitys. Esityksessä ehdotetaan lastentarhanopettajaopistoista annettu laki kumottavaksi. Alempaan korkeakoulututkintoon johtava lastentarhanopettajien koulutus aloitettaiisiin Helsingin yliopistossa, Joensuun yliopistos-

sa, Jyväskylän yliopistossa, Oulun yliopistossa, Tampereen yliopistossa, Turun yliopistossa ja Åbo Akademiassa 1 päivänä elokuuta 1995. Lastentarhanopettajaopistot lakkautettaisiin 31 päivänä heinäkuuta 1995. Lastentarhanopettajaopistojen opiskelijat siirtyisivät 1 päivänä elokuuta 1995 yliopistojen opiskelijoiksi, mutta he voisivat niin halutessaan suorittaa lastentarhanopettajan tutkinnon nykyisin voimassa olevien säännösten mukaan. Lastentarhanopettajaopistojen virat ja virkamiehet sekä työsopimussuhteiset työntekijät siirtyisivät asianomaisten yliopistojen viroiksi ja virkamiehiksi sekä työntekijöiksi.

Esitys liittyy valtion vuoden 1995 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 1995.

Valiokunnan kannanotot. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Valiokunta korostaa lastentarhanopettajan merkitystä pienten lasten opetutuksessa ja kasvatuksessa. Opettajan asiantuntijuuden perusta on kasvatustieteessä ja kehityspsykologiassa. Varhaiskasvatus ja esiopetus kytkeytyvät alkuopetukseen ja siten koko peruskouluopetukseen. Sen vuoksi on tärkeää, että tutkimus ja kehittäminen kuuluu yliopistojen kasvatustieteellisille tiedekunnille ja lastentarhanopettajien koulutus on korkeakoulutasoista.

Lakiehdotuksen 3 §:n mukaan lastentarhanopettajaopistojen virat ja virkamiehet siirretään yliopistojen viroiksi ja virkamiehiksi lain voimaan tullessa. Vastaavasti työsopimussuhteiset työntekijät siirtyvät yliopistojen työntekijöiksi. Tämä menettely turvaa koulutuksen häiriöttömän jatkumisen ja lastentarhanopettajaopistoissa olevan varhaiskasvatuksen asiantuntemuksen hyödyntämisen.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että osa yliopistojen väliaikaisen koulutuksen henkilökunnasta on hoitanut lastentarhanopettajakoulutuksen tehtävää toistuvien määräaikaisten nimityksin jopa 20 vuotta. Väliaikaiselle opettajakunnalle on siten kertynyt runsaasti kokemusta lastentarhanopettajakoulutuksesta. Opettajat ovat myös pätevöityneet ja osa heistä jatkaa lissensiaatin ja tohtorin tutkintoihin. He ovat myös perehtyneet opetussuunnitelman kehittämiseen ja syventyneet korkeakoulupedagogiikan kysymyksiin omalla alallaan. Valiokunta pitää tärkeänä, että alan uutta yliopistollista tutkintoa kehitettäessä täysimääräisesti käytetään hyväksi se kokemus, mikä tällä henkilökunnalla on.

Sen vuoksi valiokunta pitää tärkeänä, että yliopistot sijoittavat myös väliaikaisen lastentarhanopettajakoulutuksen henkilökuntaa lastentarhanopettajakoulutuksen tehtäviin tai yliopiston muihin tehtäviin. Tätä pyrkimystä tulee valtion käytettävissä olevin keinoin tukea ja edesauttaa.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 1994

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Jouppila, varapuheenjohtaja Astala, jäsenet Ala-Harja, Aula,

Valiokunta edellyttää, että hallitus huolehtii järjestelyistä, joilla turvataan väliaikaisen lastentarhanopettajakoulutuksen henkilökunnan sijoittuminen uuden koulutuksen tehtäviin tai yliopiston muihin tehtäviin.

Edelleen *valiokunta edellyttää, että uudistuvan lastentarhanopettajakoulutuksen kehittäminen, toimintaedellytykset ja erityistarpeet turvataan.*

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että selvitetään, miten aiemmin lastentarhanopettajaopistoista valmistuneet voivat pätevöityä tasavertaisiksi korkeakoulututkinnon suorittaneiden kanssa ja kouluttajat pätevöityä laajemmalti yliopistojen virkoihin.

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

von Bell, Gustafsson, Hacklin, Lehtinen, Lindqvist, M. Pietikäinen, Rätty, Suhola, Toivonen, Tykkyläinen ja Virrankoski.